

LAP 2007-2013

Elita Benga
Lauku attīstības novērtēšanas nodaļas vadītāja
Latvijas Valsts Agrārās ekonomikas institūts
(LVAEI)

Lauku attīstības programmas mērķi

Stratēģiskais virsmērķis - pārticis cilvēks ilgtspējīgi apdzīvotos Latvijas laukos.

stratēģiskais mērķis - izglītība un zināšanas tautsaimniecības izaugsmei un tehnoloģiskai izcilībai, kā arī prioritātes tā sasniegšanai:

- izglītots un radošs cilvēks;
- uzņēmumu tehnoloģiskā izcilība un elastība;
- *zinātnes un pētniecības attīstība.*

Lauku attīstības programma ietver

- *1. ass. 38,4% 531 549 956 EUR*

**LAUKSAIMNIECIBAS UN MEŽSAIMNIECIBAS NOZARES
KONKURETSPEJAS UZLABOŠANA**

- *2. ass. 38% 525 800 410 EUR*

VIDES UN LAUKU AINAVAS UZLABOŠANA

- *3. ass. 17,2% 237 904 861 EUR*

**DZĪVES KVALITĀTE LAUKU APVIDOS UN LAUKU EKONOMIKAS
DAŽĀDOŠANA**

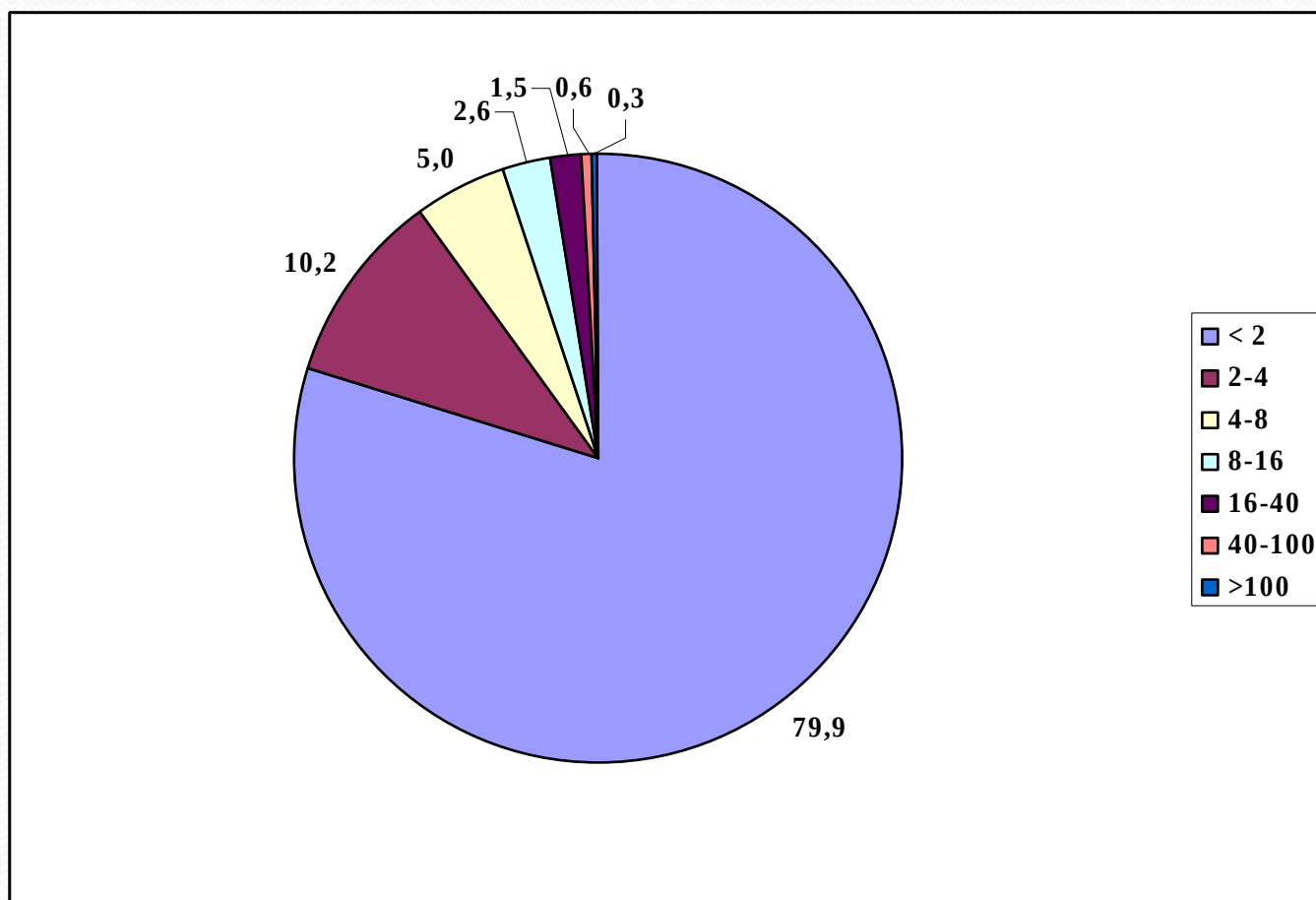
- *4. ass. 2,35% 32 538 865 EUR*

LEADER PIEEJAS ĪSTENOŠANA

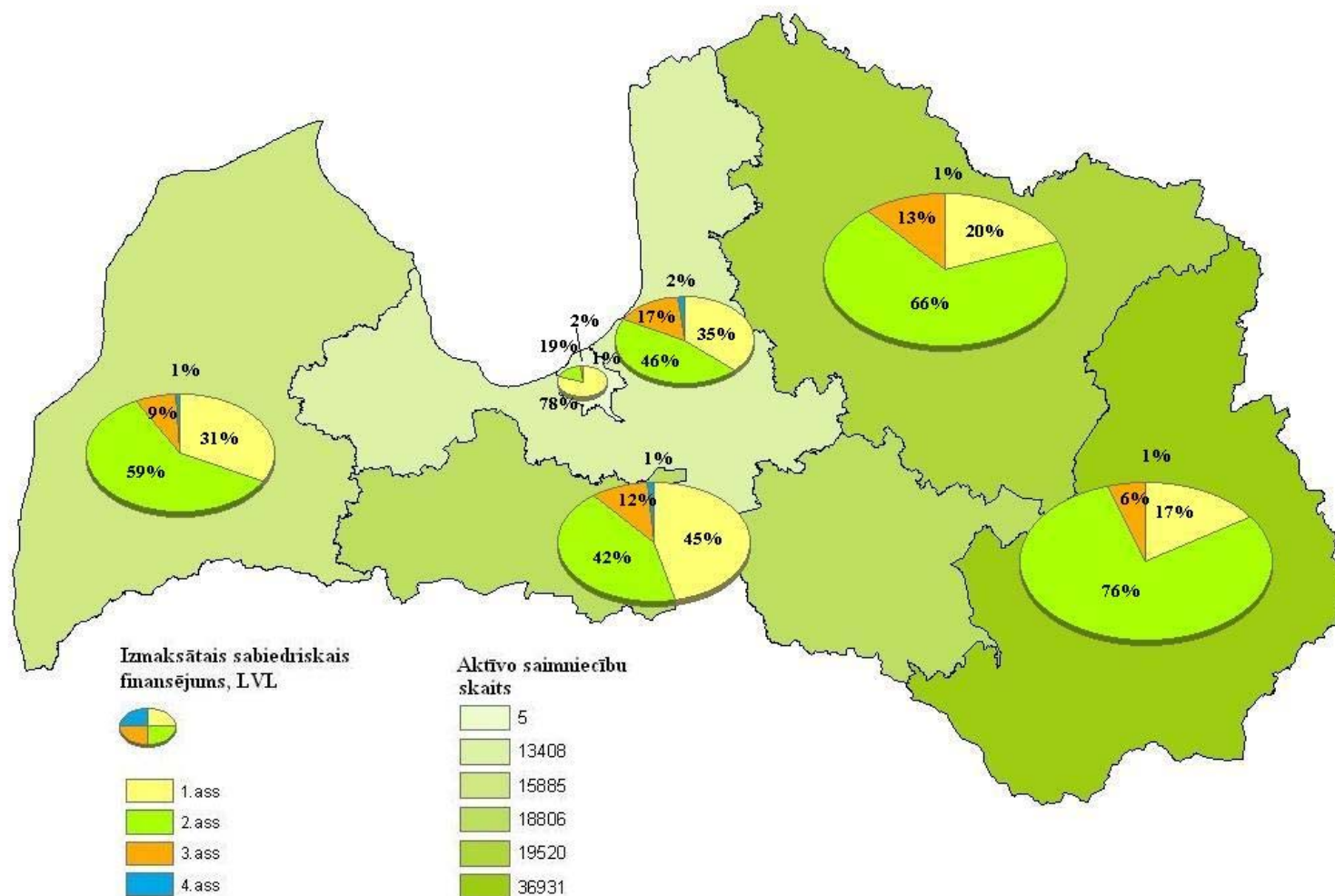
Tehniskā palīdzība 4 % 55 637 275 EUR

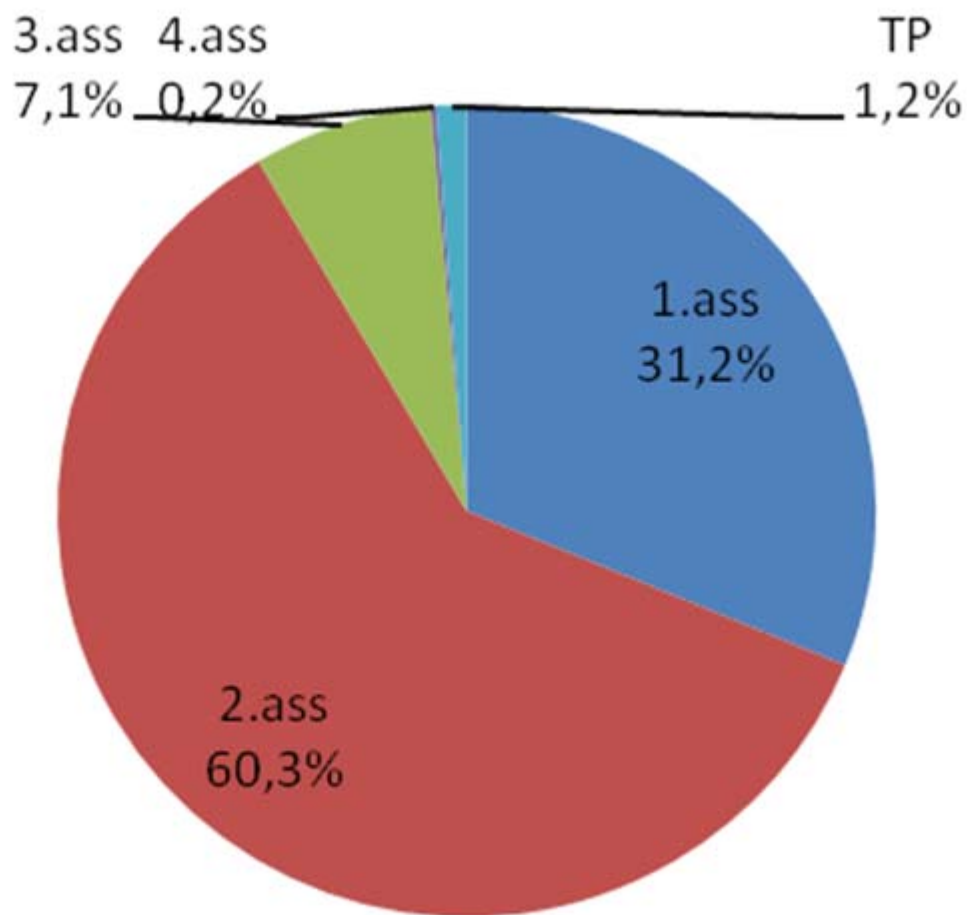
Latvijas lauku saimniecību ekonomiskā lieluma struktūra (% no kopskaita)

Izmaksātais publiskais finansējums dalījumā pa reģioniem un LAP asīm

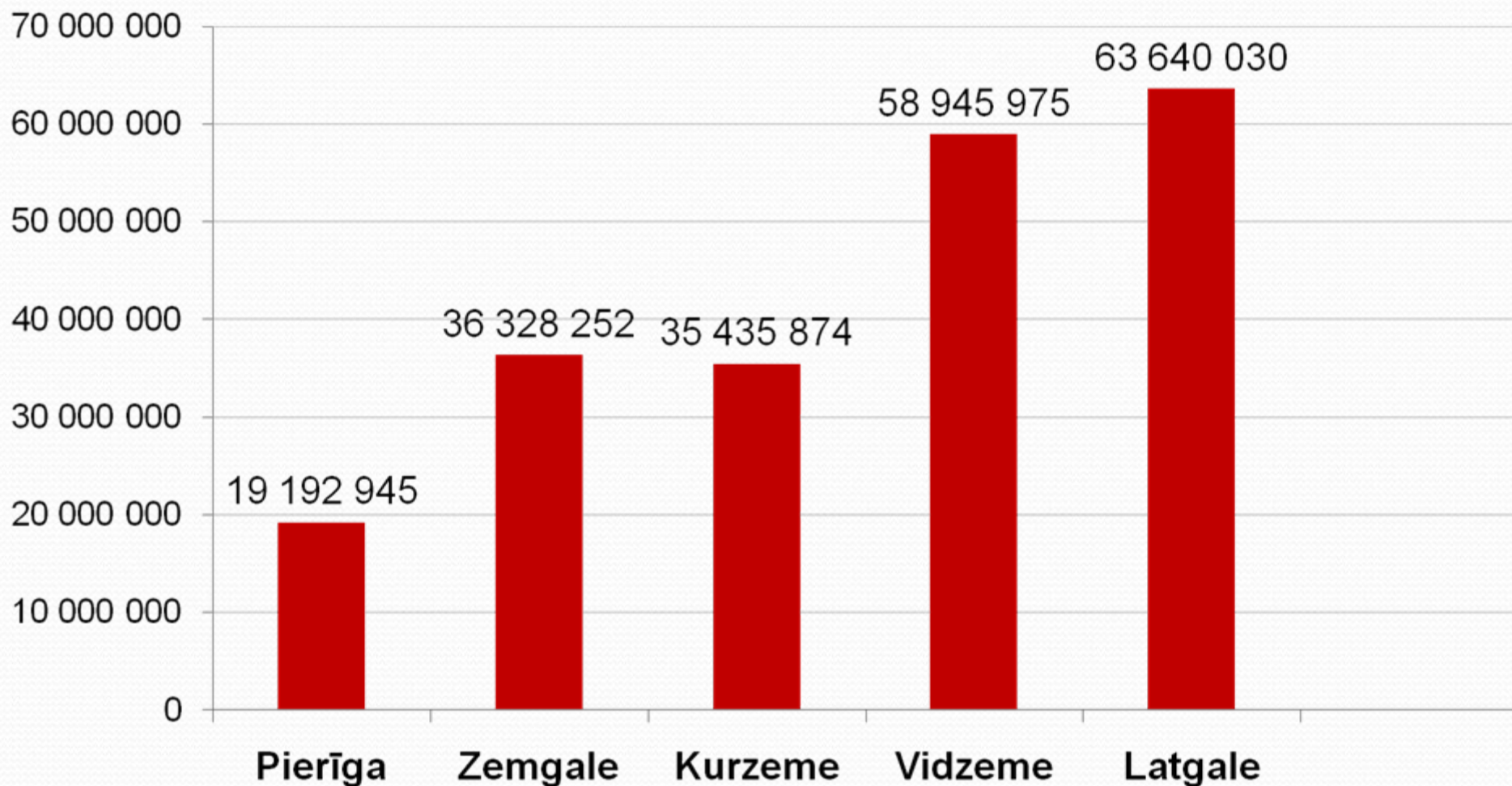
Izmaksātais publiskais finansējums dalījumā pa asīm no kopējā LAP izlietotā publiskā finansējuma (%)

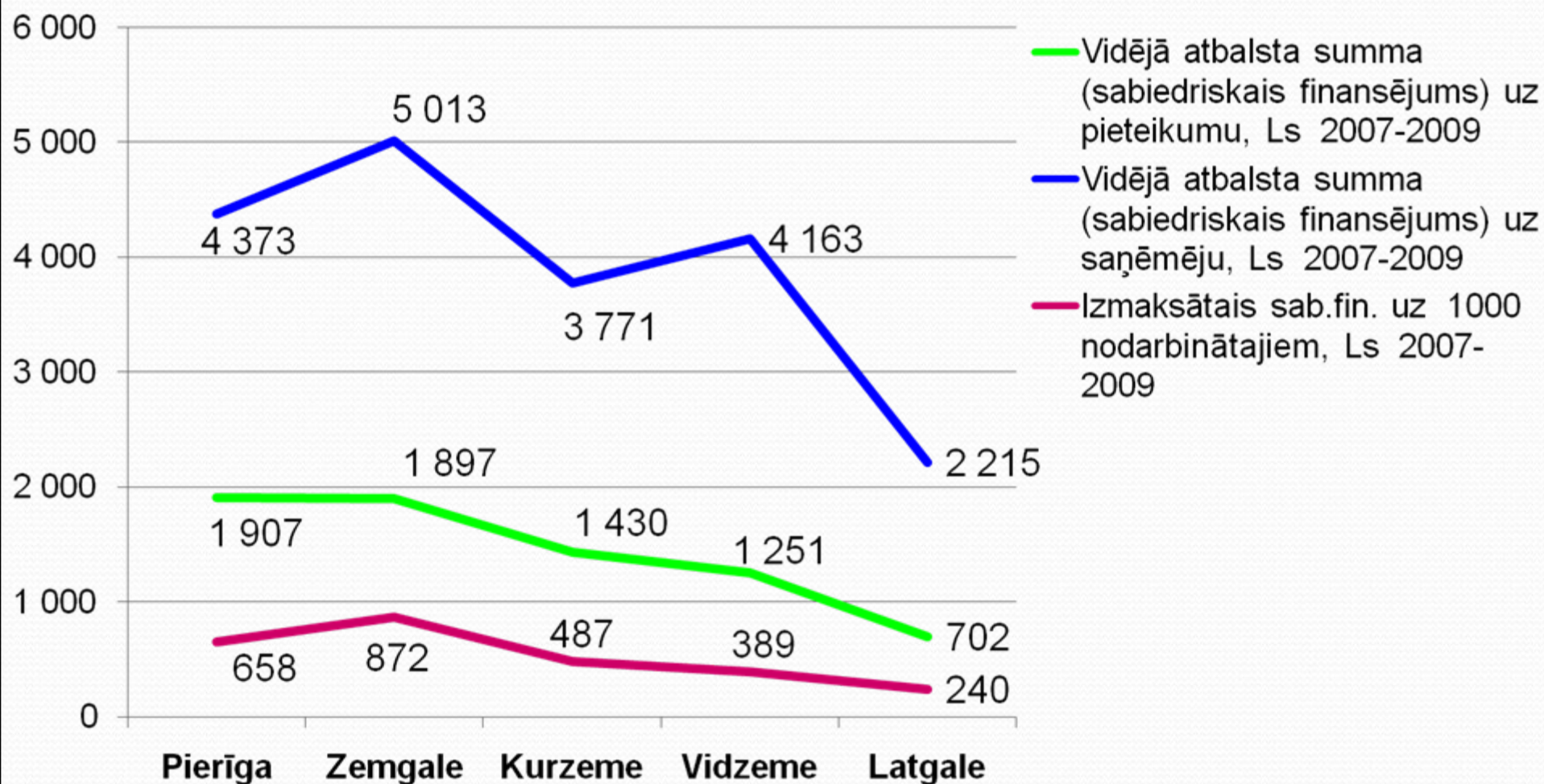
Izmaksātais publiskais finansējums

par 2007-2009 projektiem/pieteikumiem, Ls

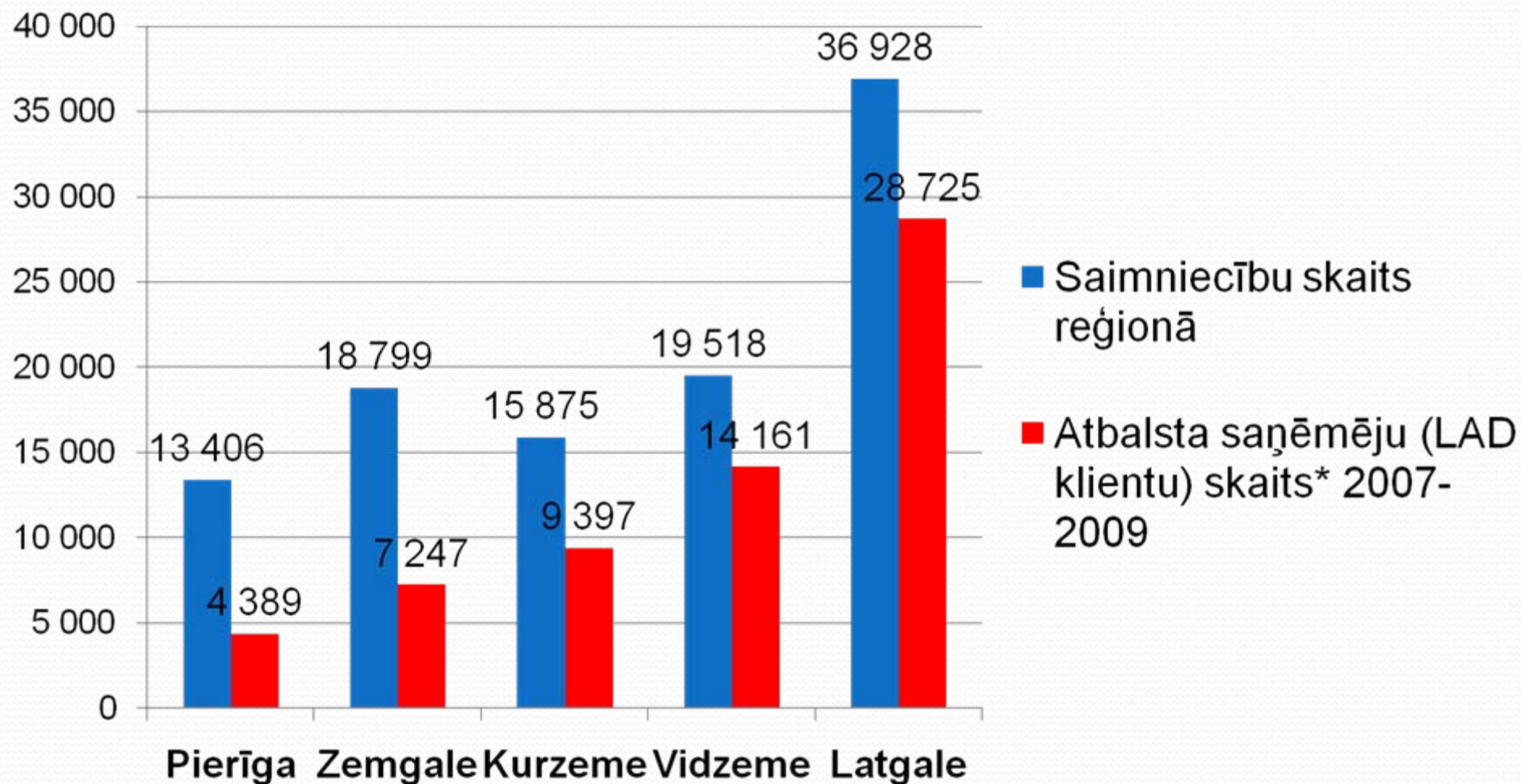

Sabiedriskā finansējuma sadalījums uz pieteikumu, saņēmēju, nodarbināto, Ls

Atbalstītās saimniecības 2007-2009

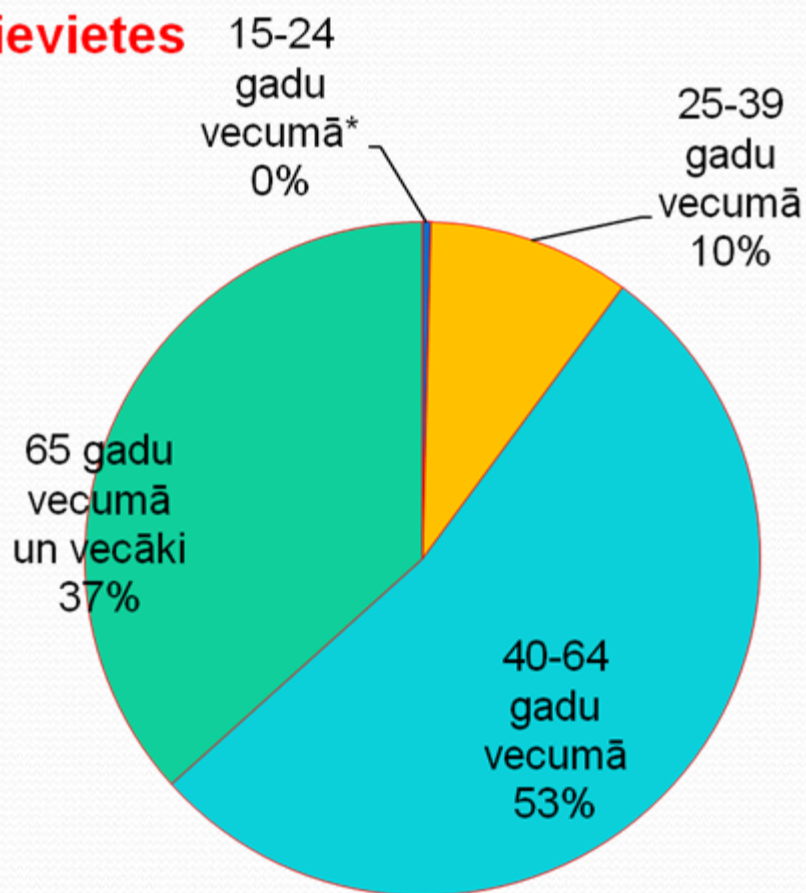

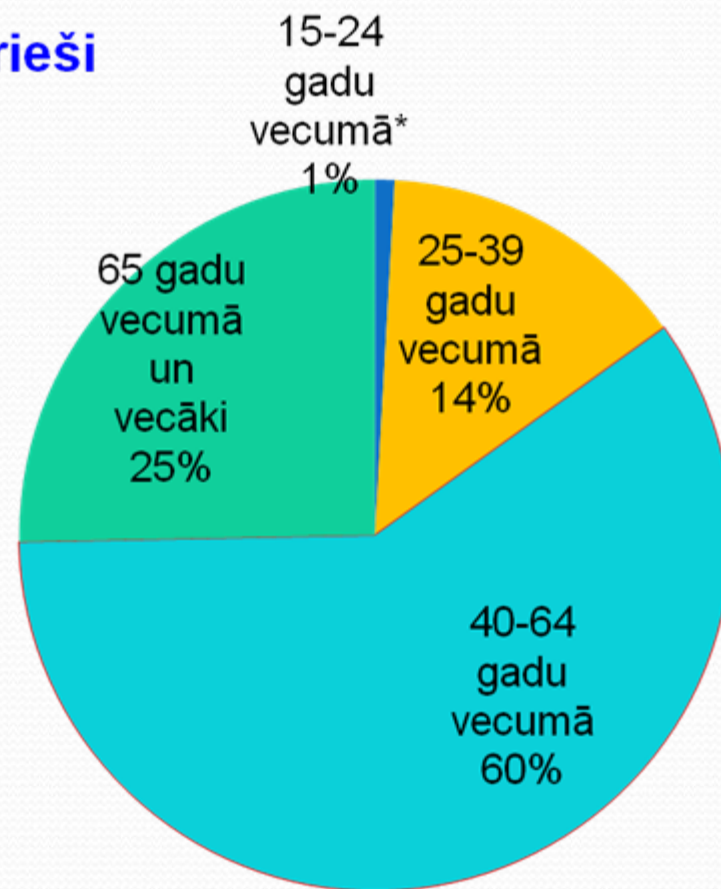
LAP atbalsta saņēmēji

iedalījumā pēc vecuma un dzimuma

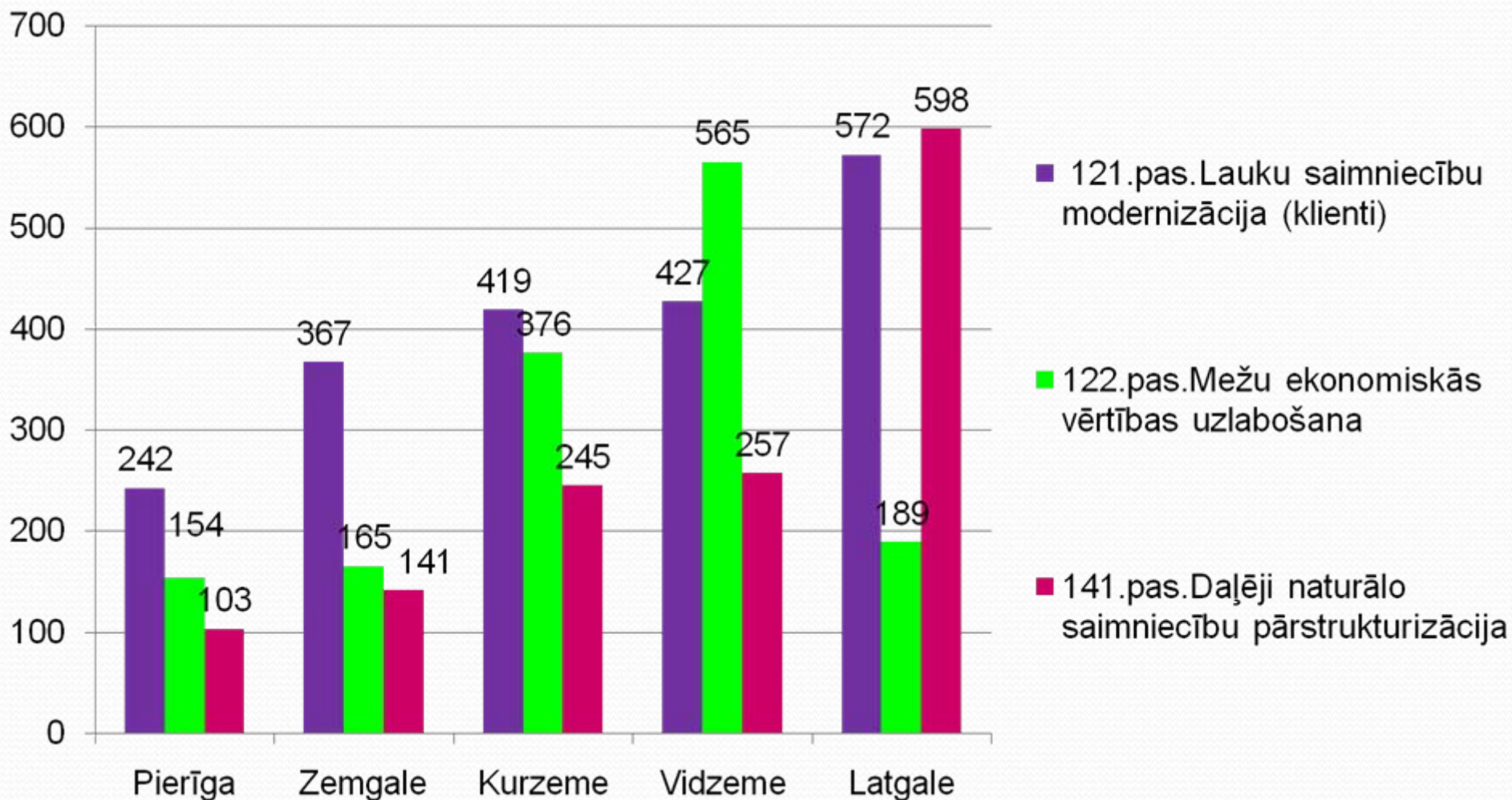
Sievietes

Vīrieši

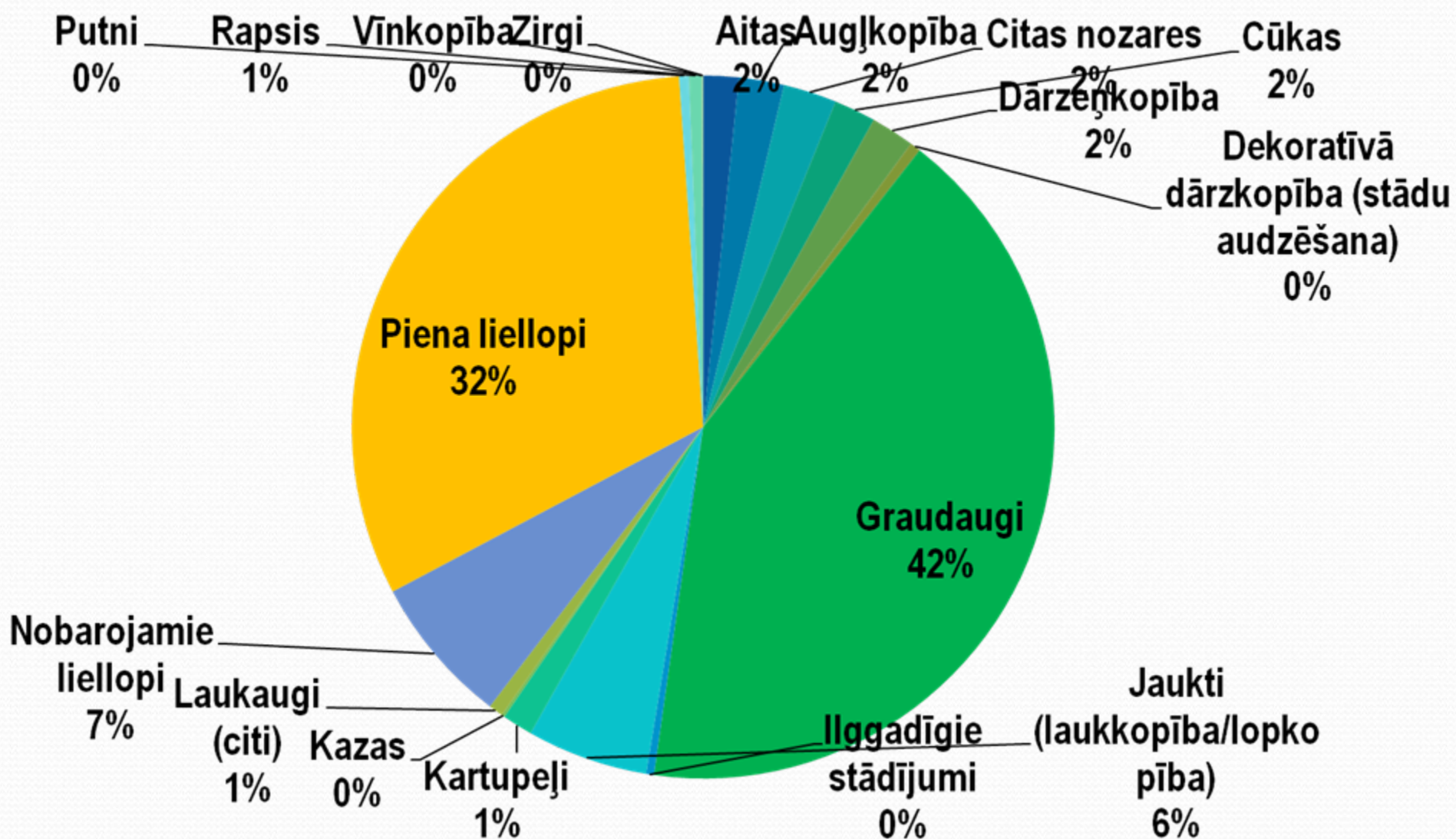

Atbalsta saņēmēji 1.ass pasākumos

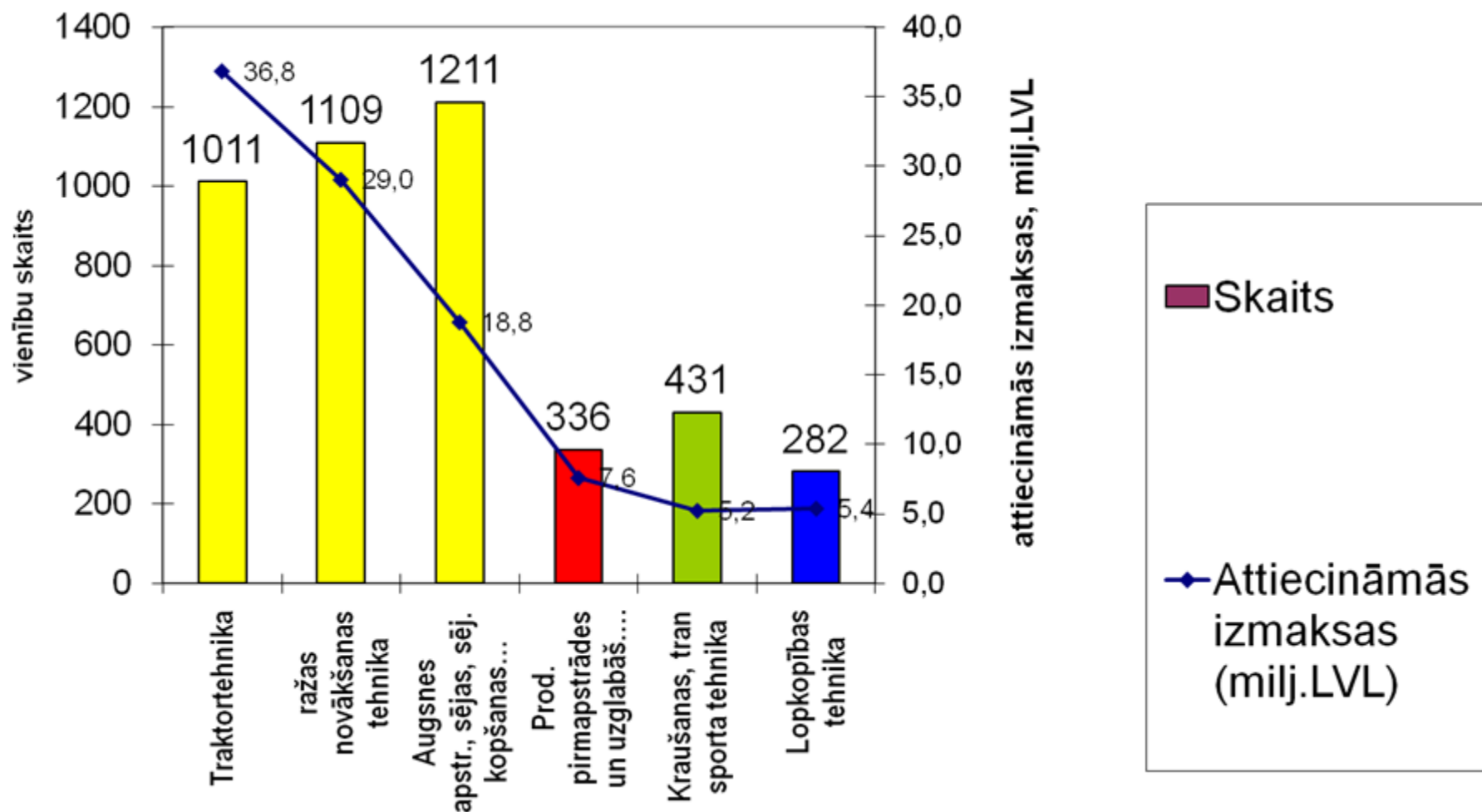

1.2.1.pasākuma projektu dalījums pa nozarēm

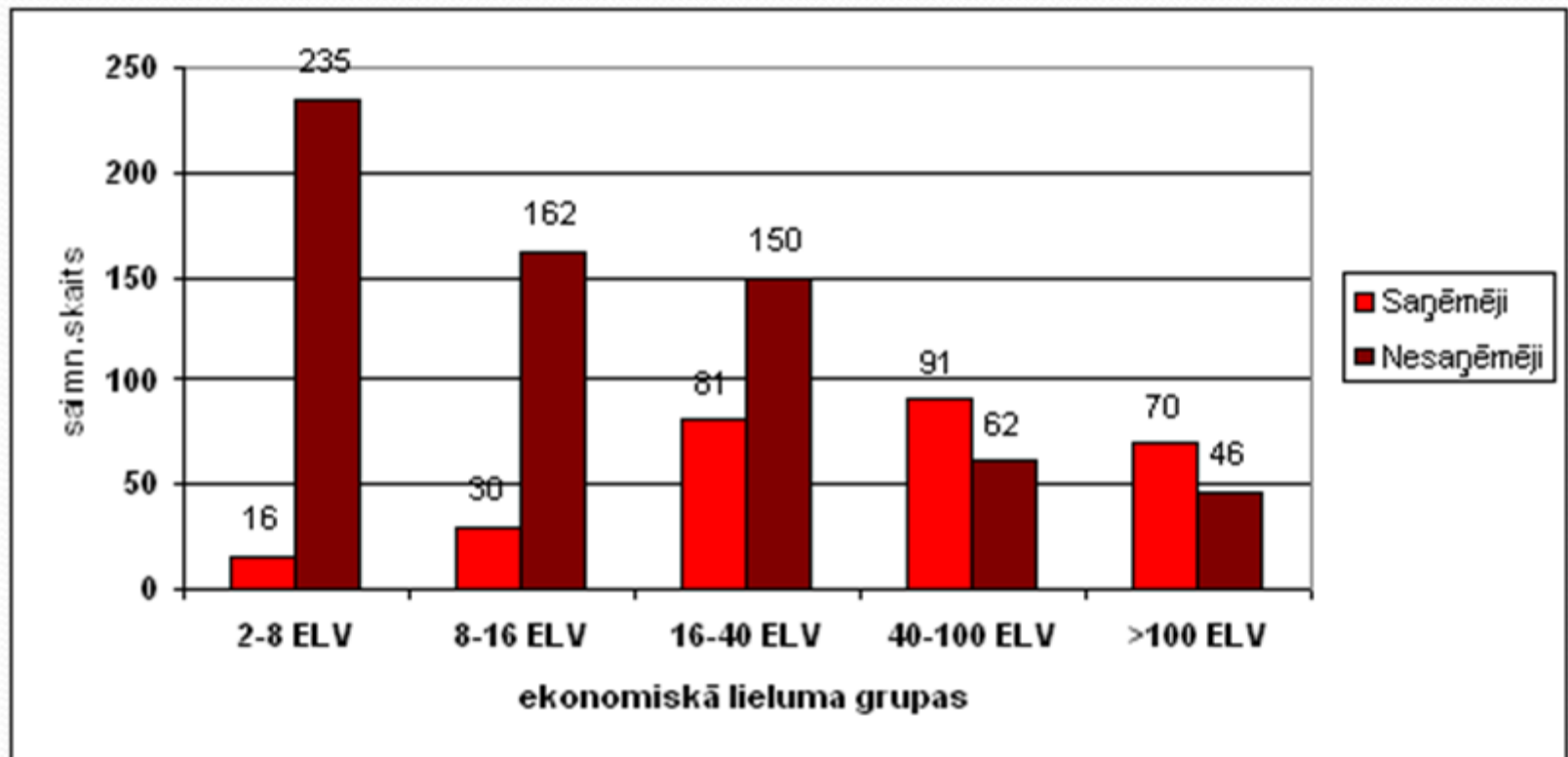

Pasākumā "*Lauku saimniecību modernizācija*" iegādātā jaunā tehnika un iekārtas

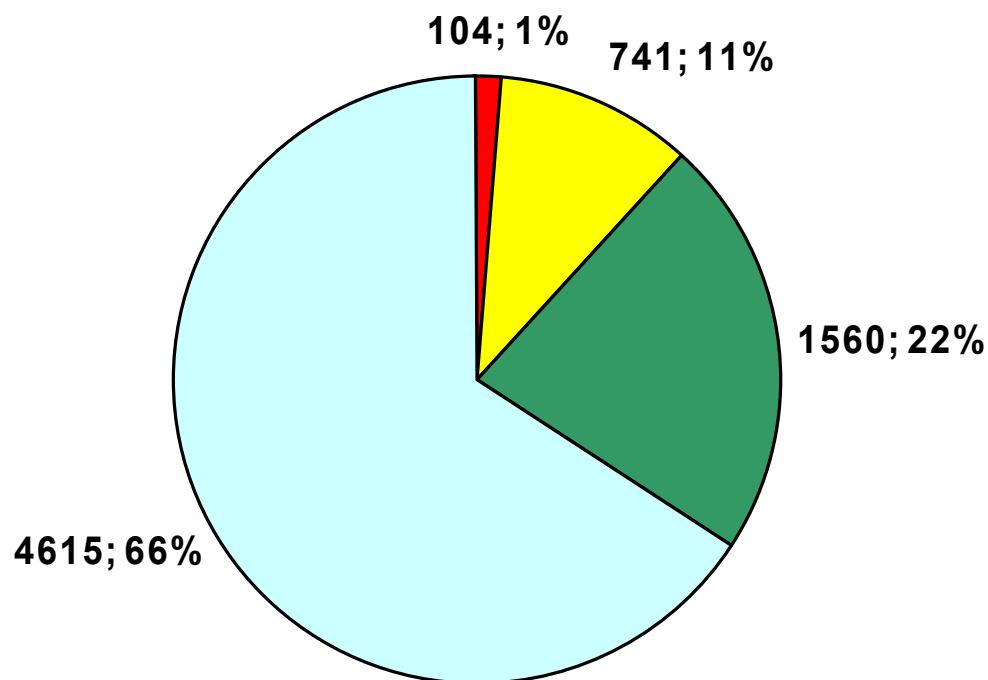

1.2.1.pasākumā atbalstu saņēmušo un nesaņēmušo saimniecību pārstāvniecība dažādās ekonomiskā lieluma grupās (iekļautas SUDAT kopas saimniecības 2009.g)

3.1.2.(3.1.1.). pasākumā atbalstīto aktivitāšu struktūra ,tūkst. Ls, %.

- Jaunu uzņēmumu radīšana (aktivitāte 01.)
- Esošo uzņēmumu attīstība (02.&11.)
- Kurināmā ražošana no l/s un mežs.produktiem (03.&12.)
- Enerģijas ražošana no l/s un mežs.izcelsmes biomasas (21.)

VIETĒJĀS RĪCĪBAS GRUPAS LATVIJĀ

LOCAL ACTION GROUPS IN LATVIA

PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATĪSTĪBAI
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Vērtējums par izmaiņām dzīves vietā pēdējos 3 gados

Situācija nav mainījusies	% no kopējā respondentu skaita
Sabiedriskā transporta maršrut	50,80%
Iespējas saņemt pašvaldības pakalpojumus, kārtot lietas pašvaldībā	52,60%
Iespējas saņemt komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde, siltumapgāde)	52,60%
Apkārtējās vides (ūdens, gaisa) kvalitāte	53,30%
Veselības aprūpes pakalpojumi	53,80%
Iespējas izmantot dažādus sadzīves pakalpojumus (bankas, frizētavas, pasts, u.tml)	55,60%
Radio signāla kvalitāte / iespējas uztvert radio	57,10%
Situācija uzlabojusies	
Apkārtne, daba, ainava	49.0%
Interneta pieejamība	46.1%
Interneta kvalitāte	42.3%
Telefona sakaru kvalitāte	44.2%
Situācija pasliktinājusies	
Ceļu, ielu stāvoklis	52.2%

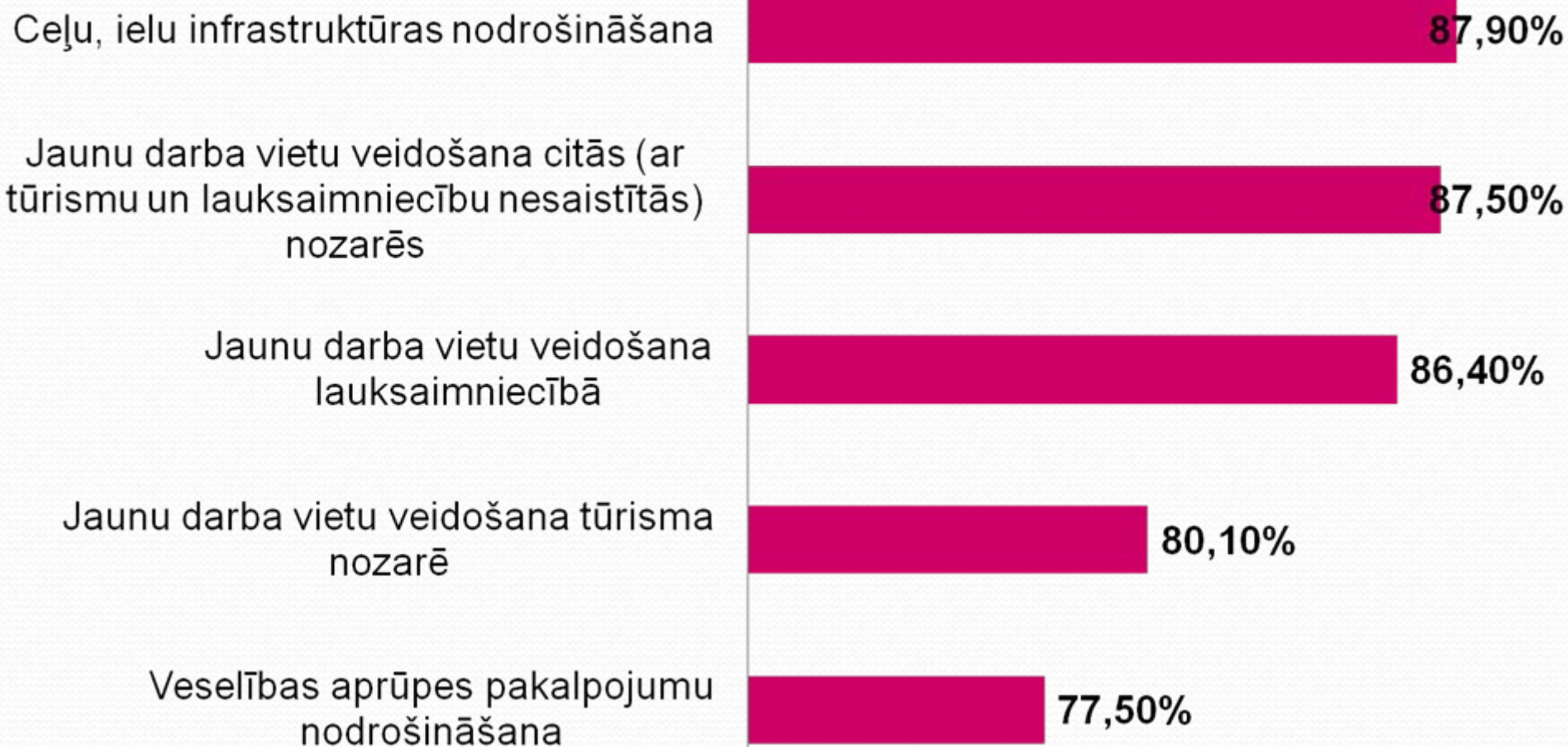

Dzīves vides novērtējums

<u>Respondenti uzskata, ka dzīves vide ir:</u>	
Estētiska, pievilcīga dzīves vide	64,80%
Esmu apmierināts /-a ar iespējām plānot savu laiku	70,30%
Laba vieta, kur atpūsties	70,90%
Laba vieta, kur dzīvot	75,60%
<u>Nepiekrīt šādiem apgalvojumiem:</u>	
Varu realizēt savas prasmes, izmantot talantus	40,40%
Varu īstenot savus mērķus, sapņus	42,60%
Laba vieta, kur strādāt	52,70%

Prioritārie virzieni ES fondu un pašvaldību līdzekļu izlietojumam (respondentu atbildes)

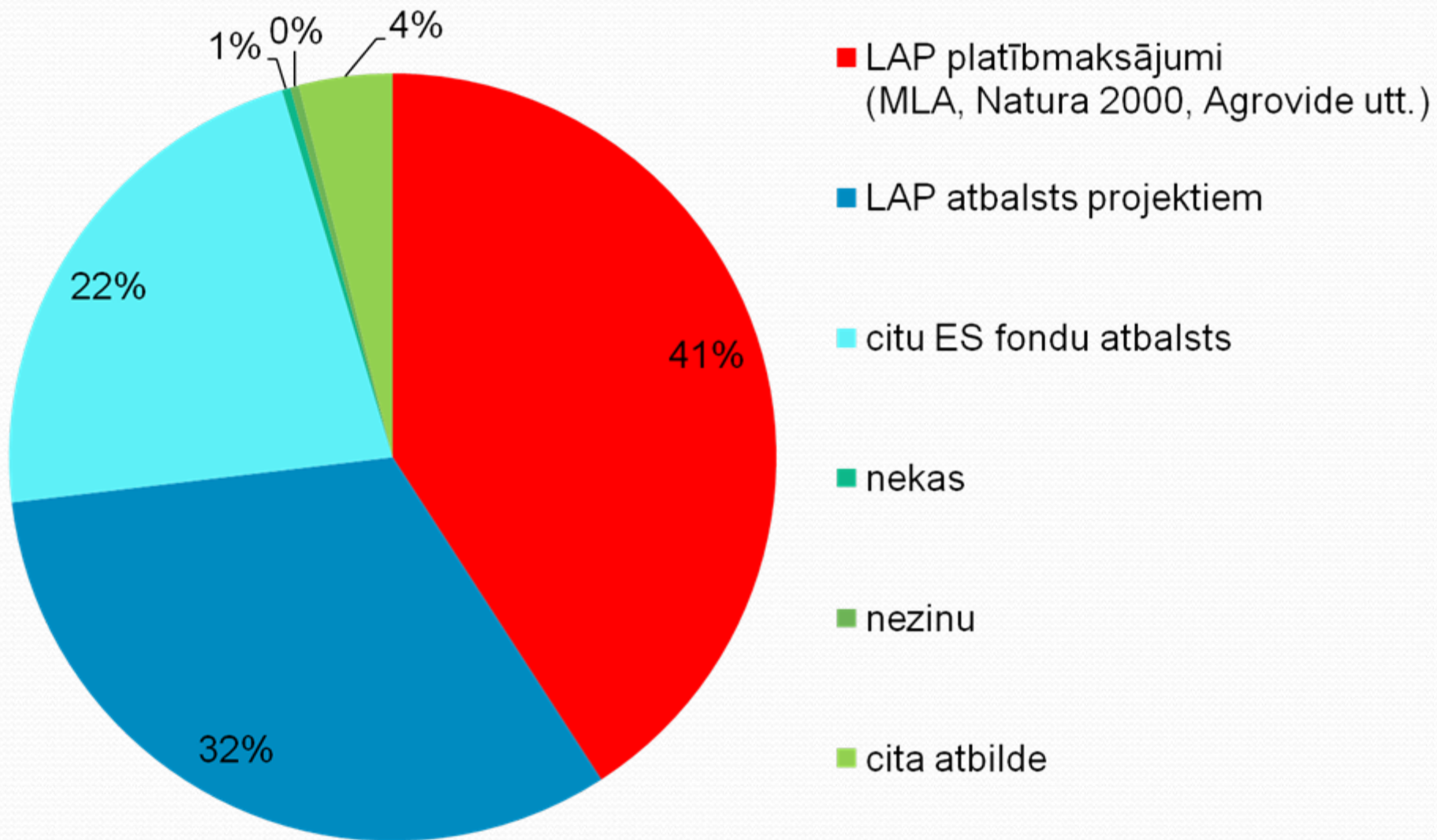

Informācija par VRG un LEADER

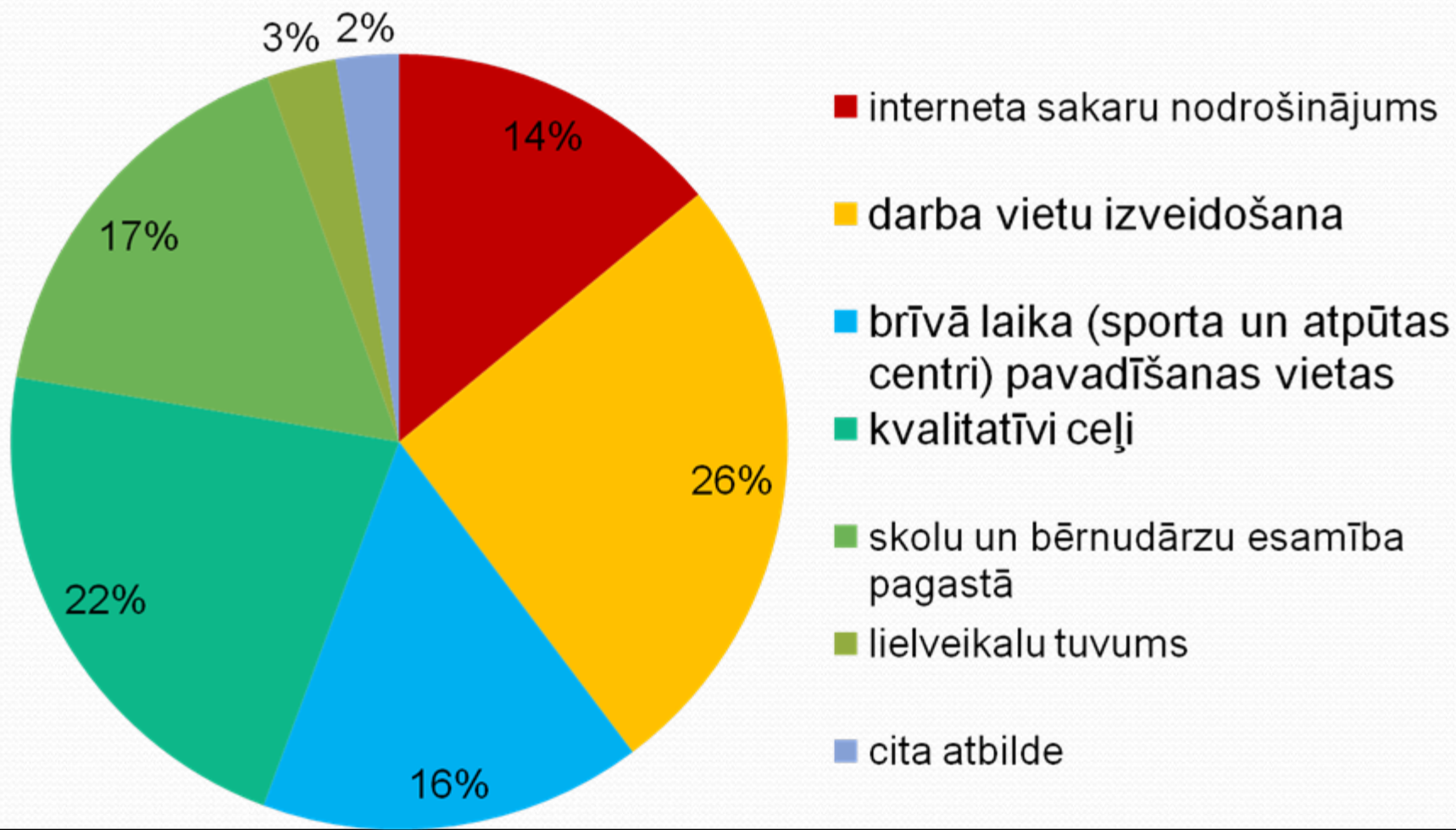
	Jā	Nē	Nezinu, grūti pateikt
Vai Jūs esat dzirdējis /-usi par LEADER programmu?	28,00%	64,60%	7,40%
Vai Jūs esat dzirdējis /-usi par Vietējās rīcības grupu (VRG), kas darbojas Jūsu dzīves vietā?	16,40%	72,70%	10,90%

Kas palīdzētu attīstīt saimniecības laukos

Kas palīdzētu noturēt jauniešus laukos

VLT aktivitātes

- Atbalstāmo aktivitāšu virzieni :
 - informācijas aprites nodrošināšana;
 - labas pieredzes un prakses popularizēšana;
 - apmācību programmu izstrāde un īstenošana;
 - starptautiskās dalības un sadarbības procesu nodrošināšana;
 - sekretariāta aktivitātes - horizontāls.

VLT darbības novērtējums

- Sadarbības Padomes locekļu novērtējums par ieguldījumu:
 - **ieguldījums SP locekļu organizācijā** -**loti pozitīvi**, jo visas organizācijas/to biedri ir izmantojuši VLT organizētos seminārus
 - **Latvijas organizāciju sadarbībā** -**pārsvarā pozitīvi**
 - **Latvijas lauku attīstībā** -**pozitīvi**
 - **lauku iedzīvotāju praktiskais guvums līdz šim** -**pozitīvi**
 - **lauku attīstības politikas īstenošanā** -**divējādi**
 - **ieguldījums starptautiskai sadarbībai** ir **dažādi uzskati**

VLT Sekretariāta pašvērtējums

- pateicoties VLT darbībai tiek informēti ne tikai nacionāla līmeņa organizācijas, bet gan tieši lauku iedzīvotāji
- apzina lauku iedzīvotāju, organizāciju vēlmes, pamatojoties uz tām tiek izstrādāts ikgadējais darba plāns
- Sekretariāta struktūra ar tās darbiniekiem atrodas teritoriāli vistuvāk un sadarbojas tieši ar lauku iedzīvotāju- indivīdu

Lauku iedzīvotāju vērtējums

- Par VLT darbību [informētie cilvēki](#) atzīst:
 - speciālisti ir zinoši
 - palīdzēt gribošī
 - VLT darbība ir ļoti laba un attīstāma ideja
- zinošākie iedzīvotāji izmanto :
 - VLT ziņu lapu,
 - mājas lapu,
 - apmācības,
 - pieredzes braucienus

Eksperta vērtējums

1. Visaktīvākās sadarbībai ir lauksaimniecības/meža nozares organizācijas un pārvaldes iestādes,
2. VLT darbība ir **maz atpazīstama sabiedrībā**.
3. Sadarbības padomes darba praktiskā nozīmība un ietekme ir minimāla
4. nav noteiktas un pastāvīga darbība nenotiek VLT ietvaros tematiskajās grupās
5. VLT finansētos pasākumos ļoti liels īpatsvars ir ar lauksaimniecību saistītiem jautājumiem
6. VLT ikgadējie Rīcības plāni tiek sagatavoti balstoties uz iedzīvotāju un organizāciju aptauju, un ZM izvirzītām interesēm

Galvenie ieteikumi VLT

1. VLT Sekretariātam būtu precīzāk jānoformulē savu patreizējo misiju un to, kuru tas vēlas veikt nākotnē, informējot visus savus esošos un potenciālos sadarbības partnerus
2. VLT Sekretariātam būtu jāuzlabo informācijas apmaiņa starp sadarbības organizācijām/locekļiem saistībā ar ES LT eksistences priekšrocībām
3. VLT Sekretariātam ciešā sadarbībā ar biedriem būtu jāizveido darbības novērtēšanas sistēmu, lai apzinātos visus sadarbības rezultātā iegūtos sasniegumus un ietekmi uz izmaiņām lauku ekonomiskajā, sociālajā un sabiedriskajā attīstībā
4. VLT Sekretariātam kopā ar sadarbības organizācijām jāizstrādā „Komunikācijas stratēģiju „darba un laika plānu” produktīva procesa nodrošināšanai
5. Lai produktīvi izmantotu visu iespējamās VLT priekšrocības, īpaši sadarbības koordinēšanā un atbildības/pienākumu sadalē starp iesaistītiem dalībniekiem, Sekretariāta vismaz sākumstadijā būtu jāpiesaista profesionāļus, īpaši no ārpuses

Secinājumi

- Lietderīgi palielināt 3. un 4.asu īpatsvaru LAP struktūrā, projektus izvērtējot kompleksi, lai labums no ieguldījumiem skartu lielāku lauku iedzīvotāju skaitu un sniegtu lielāku efektu ekonomikas aktivizēšanā
- Lai LAP sniegtu lielāku atdevi, vajadzīga kompleksa uzņēmējdarbības vides veicināšana laukos. Atbalstu investīcijām lietderīgi saistīt ar atbilstošām apmācībām, zināšanām un pieredzes apmaiņu, kopdarbības sekmēšanu. Liela nozīme arī pasākumiem, kas ir ārpus LAP kompetences – nodokļu politika, infrastruktūra utt.
- LAP ietvaros nepieciešams harmonisks līdzsvars starp veicamajiem pasākumiem, izvairoties no situācijām, kad no vienas puses - var izveidoties neliels skaits augsti mehanizētu uzņēmumu, kas neveicinās nodarbinātību un līdz ar to apdzīvotus Latvijas laukus, - no otras puses— izmaksājot lielu daļu atbalsta bez jebkādiem efektivitātes celšanas nosacījumiem, tiek zaudēta vēl esošā konkurētspēja, ja netiek domāts par attīstību, inovācijām, produktivitāti.

Paldies par uzmanību

e-pasts: elita.benga@lvaei.lv